

Програма розвитку Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки на 5 років.

ВІЗИТНА КАРТКА БІБЛІОТЕКИ

Публічна бібліотека імені Лесі Українки - найбільша за обсягом ресурсів та послуг серед публічних бібліотек міста Києва, що характеризується високим рівнем доступності для населення, забезпечує і захищає їх права на доступ до знань, інформації та культури.

До послуг киян - 280-тисячний фонд інформаційних ресурсів універсального змісту. Щорічно бібліотеку відвідують понад 28 тисяч киян і гостей столиці. З 1992 року бібліотека впроваджує нові комп'ютерні технології. З червня 1996 року підключена до мережі Інтернет. У 1997 році на конкурсі міжнародного благодійного фонду «Інститут відкритого суспільства» в Будапешті отримано грант у сумі 25 тисяч доларів США, за який придбано програму ALEPH (фірма «Екслібрис», Ізраїль). Створено зведений електронний каталог на нові надходження документів до 90 публічних бібліотек для дорослих міста, доступ до якого забезпечується цілодобово через сайт бібліотеки. Також через сайт можливий доступ користувачів до оцифрованих видань із фонду бібліотеки. При проведенні соціокультурних заходів влаштовуються мультимедійні презентації, через скайп-зв'язок долучаються віддалені учасники. Рекламні відеоролики, презентації, створення сторінок бібліотеки в соціальних мережах для поширення інформації про ресурси та послуги, залучення потенційних користувачів є сьогодні важливою складовою бібліотечної діяльності. Окрім офіційного сайту відділами бібліотеки створено та постійно підтримуються в активному стані блоги: «СтоЛична бібліотека», «Як тебе не любити, Києве мій», «Кияни: від «А» до «Я», блог рекомендацій кращих книг для читання «Вокет від бібліофлористів» та професійний блог для бібліотекарів «Методична служба публічних бібліотек Києва».

В галузі інформатизації, зокрема, комп'ютеризації процесів обслуговування користувачів бібліотека тримає лідируючі позиції серед бібліотечних установ міста. До електронного каталогу введено записи на ретрофонд бібліотеки, створено електронну базу користувачів, встановлено програмне забезпечення Tcard, розроблено дизайн пластикового читацького квитка, що забезпечило впровадження модуля «Циркуляція бібліотечного фонду» програми ALEPH.

Для освітнього, культурного збагачення та організації дозвілля киян в бібліотеці працюють клуби та аматорські об'єднання, театральний відео лекторій, клуб шанувальників музичного мистецтва, Клуб «English at Leisure» («Англійська для задоволення»), інші. Бібліотека заохочує і об'єднує усіх, хто цікавиться історією і культурою міста Києва, збирає та популяризує краєзнавчі документи, співпрацює з киевознавцями, екскурсоводами, проводить краєзнавчі читання. Розширюються форми

виставкової бібліотечної діяльності - організуються персональні та колективні виставки образотворчого мистецтва, фотовиставки.

Бібліотека є центральним книгосховищем міста, науково-методичним центром для публічних бібліотек міста, базовою бібліотекою Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Стан ресурсної та матеріально-технічної бази

Площа 8-ми приміщень бібліотеки становить 2735 кв. м., 766 кв. м. (30%) якої відведено під зберігання фондів, що включають видання з усіх галузей знань на традиційних та електронних носіях інформації. У 2016 році бібліотека отримує близько 245 назви газет і журналів (у докризовий період економіки цей показник становив 600 назв). Сукупний попит користувачів задовольняється шляхом взаємовикористання єдиного фонду публічних бібліотек міста та бібліотек інших систем і відомств.

Якісним показником формування фонду є його оновлюваність (рекомендований мінімальний норматив - 5%). У 2015 році цей показник склав 3,7%.

Бібліотека оснащена комп'ютерною та копіювально-розмножувальною технікою. Кількість комп'ютерів становить 163 одиниці, ноутбуків - 2, копіювально-множилних апаратів – 51, мультимедійного обладнання – 47. Всі структурні підрозділи бібліотеки мають доступ в Інтернет через проводний та Wi-Fi зв'язок. Косметичного ремонту потребують 2 приміщення. Охоронна сигналізація встановлена у 5 приміщеннях. У відділах відчувається нестача сучасного обладнання (стелажів, кафедр, робочих столів, стільців-крісел дл відпочинку, виставкових вітрин, кондиціонерів).

Бібліотека має транспортний засіб - автомобіль ГАЗ 27-05 КТ, що на сьогодні потребує оновлення.

Бібліотечну професійну освіту мають 73% персоналу. Спостерігаються постійні «міграційні» процеси, пов'язані з переходом найбільш перспективних працівників у сфери з більш високою оплатою праці.

Найбільша проблема бібліотеки - відсутність сучасного спеціально побудованого приміщення.

Головна публічна бібліотека столиці європейського міста повинна мати сучасне приміщення. Без сучасної публічної бібліотеки місту не вдасться зберегти право називатися культурною столицею.

Розміщення відділів бібліотеки у 8-ми приміщеннях у різних районах міста негативно відбивається на зручності та комфорті користувачів, особливо родин, члени яких мають різні читацькі та користувацькі потреби у бібліотечних послугах під час спільного відвідування бібліотеки.

Обмежені умови гальмують розвиток бібліотеки, перешкоджають якості та кількості бібліотечних послуг, несприятливо позначаються на збереженні фонду центрального книгосховища міста, де книги зберігаються в підвалах.

Затрати робочого часу завідувача віддаленого відділу на дорогу до центрального приміщення, де розміщена адміністрація, складає від 48 до 72 робочих годин на рік, а то і більше.

SWOT – аналіз

S – СИЛЬНІ СТОРОНИ:	О - МОЖЛИВОСТІ
<ul style="list-style-type: none"> - Відкритість бібліотеки для всіх соціальних груп населення та безоплатність їх основних послуг; - Систематизованість фондів, їх прозорість, відкритість у цілодобовому режимі (ЕК). Поєднання паперового формату документів та електронного; - Формування електронної бібліотеки та повнотекстових баз даних - Високий рівень впровадження нових інформаційних технологій; - Ефективне веб-представництво бібліотек: сайт, 5 блогів, сторінки в соціальних мережах. - Проводовий Інтернет та доступ до Інтернет-ресурсів для користувачів. - Вільні зони Wi-Fi для користувачів. - Е-читанки. - Безоплатні курси комп'ютерної та інтернет-грамотності для персоналу та користувачів. Служба "Віртуальна довідка». - Проведення культурних і громадських заходів (виставки, лекції, фільми, концерти і т.д., зустрічі людей похилого віку, етнічних груп, жінок, ін.); - Можливості для творчої самореалізації та самовираження пересічних мешканців міста безоплатно; 	<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток інформаційного суспільства; - Зростаюче значення рівня освіти в суспільстві, освіти впродовж життя; - Розвиток інформаційних технологій; збільшення кількості послуг, пов'язаних з мультимедіа; - Збільшення обсягу бюджетних коштів, призначених для культури, в тому числі бібліотек; - Залучення грантових коштів на реалізацію проектів модернізації і розвитку бібліотеки; - Розвиток партнерства; - Високі ціни на книги в книжкових магазинах для придбання окремими читачами; - Розвиток різних видів реклами бібліотечних послуг та впровадження у практику роботи. - Диверсифікація асортименту (запозичення послуг, впровадження нових послуг, пошук нових потенційних ринків). - Залучення спонсорів та волонтерів для вирішення дизайну фасадів бібліотечних приміщень Зонування бібліотечних приміщень - Розвиток фандрайзингу, робота зі спонсорами.

<ul style="list-style-type: none"> - Низькі тарифи на додаткові сервісні послуги бібліотеки; - Розвинута мережа нестационарних форм обслуговування. 	
W – СЛАБКІ СТОРОНИ:	T - ЗАГРОЗИ
<ul style="list-style-type: none"> - Відсутність права власності на займані приміщення; - Розміщення спеціалізованих відділів бібліотеки у 8 приміщеннях у різних районах міста; - Недостатня площа приміщень, відсутність конференц-зали; - Відсутність дитячого відділення; - Низький рівень заробітної плати бібліотекарів; - Кадрова стагнація, викликана зростанням числа працюючих пенсіонерів (на даний момент - 42%) і практичним припиненням припливу молодих фахівців; - Архітектурні бар'єри, що перешкоджають відвідуванню бібліотеки людьми з особливими потребами. 	<ul style="list-style-type: none"> - Потреба в бібліотеці для читання поступаєть потреби в інформації загалом, в отриманні інформаційних та культурних навичок; - Збільшення числа альтернативних бібліотеці інформаційно-комунікативних закладів: коворкінгів, антикафе і креативних просторів; - Зростання інтересу громадян до мережевих ресурсів; розвиток електронних бібліотек; - Несприятливі зміни в законодавстві щодо бібліотечної діяльності; - Недостатня маркетингова діяльність бібліотеки; - Зменшення числа потенційних користувачів бібліотеки.

№ п/п	Стратегічний напрямок	Назва заходу	Термін виконання (рр)	Очікуваний результат
----------	-----------------------	--------------	-----------------------------	----------------------

1	<p>Києву – публічну бібліотеку європейського рівня</p> <p><i>Лобіювання питання виділення/будівництва спеціального приміщення для головної публічної бібліотеки столиці.</i></p>	<p>Залучення громадськості до лобіювання шляхом проведення акцій, флешмобів, громадських обговорень.</p> <p>Підняття проблеми у засобах масової інформації, форумах, висвітлення прикладів будівництва нових сучасних приміщень для бібліотек в зарубіжних країнах</p> <p>Пошук інвесторів із числа благодійників та меценатів для сприяння вирішенню проблеми.</p>	2017-2018	<p>Розширення асортименту бібліотечних послуг європейського рівня, модернізація бібліотечного простору, залучення нових користувачів, підняття статусу міста як культурної столиці</p>
2	<p>Підвищення якості фондів інформаційних ресурсів:</p>	<p>Систематичний моніторинг книжкового ринку, новин видавничої галузі, ведення обліку запитів та відмов читачам для формування якісного списку документів для придбання. Акцент на відповідність читацьким потребам та рейтинговість, премійованість видань, що придбаваються за бюджетні кошти.</p> <p>Пошук і залучення позабюджетних джерел фінансування на комплектування фондів. Організація благодійних акцій, фандрайзингова діяльність</p> <p>Систематична робота по звільненню фондів від пасивної його частини. Вивчення фонду, списання неактуальних, передача дублетних книг в обмінно-резервний фонд, в інші бібліотеки, що їх потребують.</p> <p>Видове урізноманітнення фондів: Придбання настільних, логічних ігор, пазлів, лего (для видачі додому) відео-ігор. Придбання інших видів інформаційних та розвиваючих матеріалів: ліцензійованих музичних дисків, ліцензійованих фільмів із захистом від копіювання.</p>	2017-2021	<p>Збільшення кількості запитуваних видань і таким чином збільшення читацької аудиторії і рівня задоволення її потреб.</p> <p>Збільшення показника оновлюваності фонду та його якості.</p> <p>Підвищення якості фондів та часткове вивільнення приміщення для іншої діяльності</p> <p>Залучення нових користувачів. Через гру – до книги.</p>

3.	Модернізація бібліотечного простору в бік гнучкості, покращання його функціональності:	<p>Вестибюль основного приміщення (вул. Тургенєвська, 83-85) - створення зони Лобі: ксерокс / сканер / принтер в режимі самообслуговування, інформаційний кіоск - електронний каталог з можливістю отримання роздруківки списку видань. Стіл запису користувачів, інформації та статистики. Інформаційна стійка біля входу.</p> <p>Модернізація простору читальної зали бібліотеки: Звільнення фонду від дублетних видань, передача у відділ абонементу та в обмінно-резервний фонд; - впровадження електронного читацького формуляра (звільнення простору читальної зали від масивних кафедр видачі, організація одного АРМ бібліотекаря для обслуговування користувачів); - модернізація простору: започаткування співпраці з Київським національним університетом будівництва і архітектури на кращий проект оновлення та дизайну простору читальної зали серед студентів останніх курсів із умовами виділення зон: -зона користування періодичними виданнями -зона користування безпроводовою мережею Wi-Fi -зона роботи з книгами та іншими матеріалами -зона настільних ігор: електронних та шахів.</p> <p>Створення на абонементі дитячого куточка з іграшками, спеціальними коробками-полицями на колесах з дитячими книгами та журналами, забезпеченням чергування «бібліоняні» (поки батьки користуються бібліотечними послугами).</p>	<p>2017</p> <p>2018</p> <p>2018</p>	<p>Створення додаткових зручностей для користувачів, дружньої атмосфери, підвищення інформаційної культури користувачів, розвиток самообслуговування</p> <p>Збільшення кількості користувачів бібліотечних послуг через їх урізноманітнення та покращання умов комфортного проведення часу у бібліотеці.</p> <p>Дружнє і комфортне середовище бібліотеки для відвідування батьків з дітьми/</p>
4.	Створення умов для відвідування людей з особливими потребами	Облаштування східців відділу абонементу, східців відділу краєзнавчої літератури та бібліографії, відділу літератури з питань мистецтв пандусами для людей на візках.	<p>2018 - 2021</p>	<p>Створення безбар'єрного середовища та відповідних умов і послуг для охоплення бібліотечним</p>

		Забезпечення зчитуючими сканерами, електронними лупами, аудіокнигами для людей з вадами зору, відеофільмами з субтитрами для людей з вадами слуху.		обслуговуванням людей з особливими потребами.
5.	Сприяння свободі творчості, задоволенню культурно-мистецьких та комунікативних потреб:	<p>Проведення культурно-просвітницької діяльності з метою поширення книги, підтримки та розвитку читання. Організація зустрічей з авторами, презентацій, лекторіїв, тематичних виставок. Використання інтерактивних форм популяризації книги та читання, долучення до заходів віддаленої аудиторії через Інтернет.</p> <p>Створення сектору культурних програм у відділі літератури з питань мистецтв. Проект «Бібліотека+театр». Виставкова діяльність, мистецькі вечори, відеолекторії, покази театральних постановок за кращими творами української і світової драматургії.</p> <p>Створення зали культурних та громадських ініціатив (вул. Січових стрільців,77). Виокремлення 75% площі приміщення кабінету директора для відведення під залу культурних та громадських ініціатив: гурткової та клубної роботи, засідань, нарад, лекцій, тренінгів.</p>	<p>2017-2021</p> <p>Грудень 2016</p> <p>2017</p>	<p>Активізація інтелектуального і культурного середовища місцевої громади і сприйняття бібліотеки як його невід'ємної частини. Сприяння розвитку читання та підвищення інтелектуального рівня киян.</p> <p>Наближення літератури в театральному форматі до користувачів, популяризація театального мистецтва, розвиток глядацької і читацької культури, підтвердження статусу бібліотеки як привабливого третього місця.</p> <p>Активізація соціокультурної роботи, зручності для користувачів, що працюють в чит. залі в режимі тиші</p>

6.	Розвиток бібліотеки як навчального, інноваційного та соціокультурного центру громади	<p>Інформаційна підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу. Створення інформаційної бази з питань розвитку малого та середнього бізнесу, про інфраструктуру підтримки малого підприємництва, включаючи фонди, агенції, асоціації та громадські організації, співпраця з центром зайнятості, консультативна допомога у користуванні веб-порталом адміністративних послуг в місті Києва.</p> <p>Посилення освітньої функції. Бібліотека - цифровий навігатор. Постійне вдосконалення фахового рівня персоналу через організацію тренінгів та семінарських занять, самоосвіта бібліотекарів як інформаційних клерків. Надання професійної допомоги в інформаційному пошуку, оцінці джерел та аналізі інформації. Реклама можливостей бібліотеки.</p> <p>Бібліотека+середня школа. Поширення літератури та читання серед старшокласників, просвітництво, уроки інформаційної грамотності.</p> <p>Електронне урядування для початківців. Навчальні заняття з користування інтернет-сервісами для отримання державних послуг он-лайн. Поповнення інформацією блоку «Адміністративні е-послуги» на сайті бібліотеки.</p> <p>Англійська у бібліотеці. Створення умов для вивчення англійської мови шляхом продовження роботи Клубу спілкування англійською (відділ літератури іноземними мовами) та організації гуртка з вивчення англійської у</p>	<p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p>	<p>Залучення нової категорії користувачів, покращання іміджу бібліотеки.</p> <p>Підтримка та розвиток читання, покращання рівня інформаційної культури учнівської молоді.</p> <p>Підвищення цифрової грамотності громадян, збільшення кількості користувачів он-лайн послугами.</p> <p>Задоволення освітніх та комунікативних потреб соціально-незахищених верств населення</p>
----	---	---	---	--

		<p>залі культурних та громадських ініціатив (вул. Січових стрільців,77).</p> <p>ІТ підвладний кожен вік. Продовження навчання людей страшого віку основам комп'ютерної та Інтернет-грамотності (Інтернет-центр бібліотеки) з подальшим акцентом на різноманітні громадські онлайн – сервіси</p> <p>Юний програміст. Продовження роботи гуртка програмування для дітей (відділ літератури іноземними мовами).</p>	2017-2021	<p>Підвищення рівня соціального включення людей похилого віку.</p> <p>Розвиток дітей через інтелектуальну діяльність, спрямовування їх на успіх, удосконалення знання англійської мови.</p>
6.	Бібліотека для розвитку культурного туризму	<p>Формування на базі відділу краєзнавчої літератури та бібліографії центру інформаційної підтримки туризму в м. Києві: комплектування відділу документами киевознавчої тематики, створення електронних баз даних, рекламно-інформаційних матеріалів, рекламних відеороликів та презентацій. Розвиток партнерства з туристичними центрами, екскурсоводами, музеями, готелями.</p>	2017-2021	<p>Сприяння формуванню позитивного іміджу міста, допомога роботі екскурсоводів.</p>
7.	Реклама бібліотеки та бібліотечних послуг.	<p>Ви в Інтернеті? Бібліотека поруч! Підтримка в активному стані веб – сайту бібліотеки, блогів, та сторінок у соціальних мережах. Просування бібліотеки в інформаційному просторі</p> <p>Помітна бібліотека. Розробка системи ефективної зовнішньої реклами. Виготовлення штендера (великоформатного рекламного постера з логотипом) для участі у вуличних акціях, загальноміських культурних та книжкових форумах, виготовлення роздаткових форм реклами. Надання естетичного вигляду фасаду приміщення, зокрема в частині, що над вікнами: обшивка</p>	2017-2021	<p>Спілкування з реальними, віртуальними та потенційними користувачами, залучення нових користувачів</p> <p>Покращання видимості та іміджу Налагодження зворотного зв'язку</p> <p>Покращання зовнішнього вигляду примі-</p>

		<p>дерев'яних конструкцій та вставлення рекламного слогана.</p> <p>Використання фліпчарту. Застосування фліпчарту у фойє для отримання відкритих письмових анонімних відповідей користувачів на поставлені запитання щодо покращання обслуговування.</p> <p>Реклама Інтернет-послуг та зони Wi-Fi на вітринах приміщень відділів. виготовлення рекламних повідомлень на плівці.</p> <p>Використання QR-кодів. Генерування QR-кодів та розміщення їх на читацькому квитку, рекламних матеріалах, вітринах відділів бібліотеки</p> <p>Взаємовигідне партнерство. Укладання угоди з музеями про надання користувачам, що мають пластиковий квиток бібліотеки, пільгової знижки на відвідування музеїв. Обмін інформаційними матеріалами між музеями театрами та бібліотеками.</p> <p>Бібліотека і ЗМІ. Побудова ефективної комунікації та обрання вдалих меседжів для ЗМІ (підготовка анонсів, прес-релізів, пост-релізів, статей; організаційні зв'язки з партнерами).</p>	<p>2017</p> <p>2017</p> <p>2017</p> <p>2017-2021</p>	<p>щення, привернення уваги потенційних користувачів</p> <p>Вивчення побажань користувачів задля вжиття заходів для покращання бібліотечного сервісу.</p> <p>Залучення нових користувачів, посилення у наявних користувачів відчуття переваг, що дає користування бібліотекою.</p> <p>Формування позитивного іміджу бібліотеки, реклама послуг.</p> <p>Покращання видимості та іміджу. Залучення нових користувачів.</p> <p>Покращання видимості та іміджу. Відповідність користувацьким звичкам молоді.</p>
8.	<p>Подальший розвиток автоматизації інформаційно-бібліотечної діяльності на основі нових</p>	<p>Запуск модуля циркуляції фонду у читальній залі та відділі організації використання єдиного фонду.</p>	<p>2017-2018</p> <p>2017-2021</p>	<p>Покращання оперативності та якості обслуговування.</p> <p>Покращання умов вільного доступу до мережі Інтернет</p>

	інформаційних технологій.	<p><i>Збільшення кількості автоматизованих робочих місць для користувачів.</i></p> <p><i>Створення єдиної пошукової бази до фондів інформаційних ресурсів, формування єдиного інформаційного простору публічних бібліотек міста.</i></p> <p><i>Забезпечення віртуального довідково-бібліотечного обслуговування населення.</i></p> <p><i>Розвиток електронної бібліотеки.</i></p>	<p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p> <p>2017-2021</p>	<p>Оперативність задоволення інформаційних потреб користувачів, розвиток МБА, відповідність європейським стандартам обслуговування</p> <p>Задоволення інформаційних потреб віддалених користувачів, розширення користувацької аудиторії</p> <p>Забезпечення громадян вільним доступом до електронних видань з фонду бібліотеки, досягнення цільових груп, які не використовують бібліотеку фізично.</p> <p>Збільшення кількості віртуальних відвідувань.</p>
9.	Формування і розвиток кадрового потенціалу, соціальний розвиток колективу	<p>Кадрове планування, навчання і розвиток персоналу; постійне підвищення кваліфікації персоналу для досягнення високих якісних результатів;</p> <p>застосування системи мотивації і стимулювання праці;</p> <p>формування і робота з кадровим резервом; розвиток корпоративного стилю (брендування, впізнаваність тощо);</p> <p>орієнтація персоналу на творчу роботу, навчання здатності до публічної імпровізації;</p> <p>розробка презентаційних прес-пакетів профорієнтаційного напрямку для навчальних закладів з</p>	<p>2017-2021</p>	<p>Розвиток професійного самоусвідомлення.</p> <p>Підвищення статусу бібліотеки і бібліотекаря як менеджера інформаційних ресурсів.</p> <p>Створення професійної команди для забезпечення високого рівня бібліотечних послуг.</p>

		метою залучення молодих спеціалістів до бібліотечної справи.		
10.	Фандрайзингова діяльність. Розширення спектру додаткових сервісних послуг.	<p>Використання ринкових інструментів (менеджмент, маркетинг, фандрайзинг) задля залучення грошових коштів та інших ресурсів, що необхідні для реалізації якісних змін в діяльності бібліотеки</p> <p>Розвиток взаємовигідного партнерства. Залучення позабюджетного фінансування. Участь у грантових програмах.</p> <p>Розширення спектру надання сервісних (платних) послуг.</p> <p>Створення на сайті розділу «Підтримай бібліотеку».</p>	2017-2021	Залучення додаткових ресурсів на розвиток, покращання рівня сервісу